

GIESMĖ APIE GYVYBĖS RASĄ

Juzefui Ignacui Kraševskiui ir Vladislavui Syrokomlei

Siūbavo, lingavo melsvuos ežeruos prasiskleidusios lūgnės,
Toks jausmas, lyg bėgčiau tolyn virš smėlėtos bedugnės
Ir griūtų tiesiog į akis visos keturios šalys,
Nespėjus nė žingsnio man žengt pro duris iš mažytės trobelės.

Aplinkui laukai su beržynais, dugne galynėjasi kelias,
Ir glaustos sodybos, mekena pražilęs Perkūno oželis,
Ir žvengia arklys, lyg alsuotų senovinis dievas,
Du krupiai lelijų galvom, žalias ažuolas taškos po pievas.

Po mėlyną, baltą, didingą padangių šventyklos viršūnę,
Kur kraipos balandis ir varna, Brazdžionio vėlė nemarūnė,
O žvirbliai ir šarkos čirškėdamos neša man žinią,
Kas dedas šeimamedžio žemėj, kas juodojo alksnio tėvynėj.

O lūgnės kiaušini! O žemos, krūtėtos lelijos,
Kurios tarsi nuogos mergaitės tamsiuos ežeruos susivijo
Ir kalba, ir leipsta, bučiuodamos vandenį švelnų
Ties dideliu, aukštu, vežėčiom nubrūžintu kalnu.

Galvijų kariaunos! jie grįždavo rytą raratų...
Piliakalnio kiaušas – lyg griūdamas lėktų ir jotų,
Rausvėjančius plaukus paskleisdamas vėjy senolis,
O kėkštas pralėkdamas darkos, ir žalias į guolį

Sau neria drieželis ar fėja į blyksinčią šviesą,
Pirkelėje seserys tau rafaeliškas nugaras tiesia,
Lyg gyvas paveikslas, kur persės ir vikingai broliai
Sau amalą gelsvą kabina, jie žaidžia ir šoka, –
Kaip dunksi mažyčiai būgneliai, lyg laimintų dieną,
Gudai strazdanoti subėga ir brogą mus gerti vadina...

Aš bėgu tolyn ar sapnuoju praamžiną rytą,
Kai perskilus saulei, padangė plačiai pradaryta,
Obuolmuša vartos kumelė, olandiškos karvės
Vėdrynuos mauroja, tarpuragės profiliu – kartuvės;
Vaikai su siaurais kastuvėliais, mes bėgom ieškot mandragoros,
Kai plyšo naktiniai žaibai ir drebėjo medinės Barbaros.

Regiu šitą kraštą, mergaičių vaivorykštėm plaukus,
Lyg aitvaras būčiau, pasenęs viduramžių kaukas,
Lyg jaujoje degčiau – su Vaižgantu laužomas linas, –
O mano vaizduotės, sapnų ir svajonių lūgnynas!

Geltona šalie, man į mitinę paukštę pavirtus
Platono puotoj, kaip sakytų Juškaitis, man ievos pasmirdo,
Gašlus tavo gyvasties laužas šiaurinėj šaly bruknienojų,
Kur elniai liūdni be tamsiųjų Rasytės šilojų, –
Mes pametėm kryptį, keliavimo senąjį tikslą,
Mums skrendančios gervės ir dvasios sumišusios krykščia.

Iš kapinių kriptų išgąsdintos lenda baidyklės,
Pelėdos nekrotiniais deivių pavidalais klykė,
Ir mirė, nukritę į fabriko dūlančią vėsą –
Gamtovaizdžio sujaukto, šimtmečio keisto griuvėsi!

Kur žydų kapai, kur Oginskio sapnuotos bažnyčios?
Nebent arklio prašieptą snukį laukuos pamatyčiau;
O kas ir kada atstatys seną Vytauto pilį,
Skaistybę laukams sugražins, smėlio saujomis kraują užpylę?
Ar josime apžiūrėt, kas senovėj, kas Graikijoj dedas, –

Gal gimė pelių ir varlių nešvepluojantis viešpats ir vadas?
Siūbavo, lingavo melsvuos ežeruos prasiskleidusios lūgnės,
Toks jausmas, – lyg bėgčiau tolyn virš smėlėtos bedugnės
Ir griūtų tiesiog į akis vėjų keturios šalys,
Nespėjus nė žingsnio man žengt iš mažytės trobelės.

Sigitas Geda, *Septynių vasarų giesmės*, Vilnius: Vaga, 1991, p. 84–86.